

รัฐชายฝั่ง...กับการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลในอินโด-แปซิฟิก

แนวโน้มเกี่ยวกับสถานการณ์ความตึงเครียดในทะเล (อินโด-แปซิฟิก) ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลทำให้รัฐชายฝั่งและรัฐหมู่เกาะในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา มีการพัฒนากองทัพเรือและยุทธโศปกรณ์ให้มีความทันสมัย และมีขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อว่าในอนาคตการพัฒนาในมิติดังกล่าวจะยิ่งทวีความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้น

📌 สถานการณ์

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนายุทธโศปกรณ์และกองกำลังป้องกันทางทะเลของรัฐชายฝั่งและรัฐหมู่เกาะที่ตั้งอยู่รายล้อมอินโด-แปซิฟิก พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา แต่ละรัฐมีวิวัฒนาการ ดังนี้

จีน : มีการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพเรือในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง ทั้งการสร้างเรือฟริเกต เรือพิฆาต เรือดำน้ำนิวเคลียร์ และเรือบรรทุกเครื่องบินรุ่นใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายลำ โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นการสร้างพลังอำนาจในการอ้างสิทธิในพื้นที่ทะเลจีนใต้ นอกจากนี้ จีนยังมีการพัฒนาขีปนาวุธติดหัวรบในลักษณะต่าง ๆ ทั้งหัวรบนิวเคลียร์ และหัวรบแบบดั้งเดิม ขีปนาวุธที่ยิงจากพื้นสู่อากาศ และขีปนาวุธต่อต้านเรือผิวน้ำ ซึ่งปัจจุบันจีนมีขีปนาวุธมากกว่า 1,200 ลูก และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในอนาคต

อินเดีย : มีความกังวลใจเกี่ยวกับการรุกคืบเข้ามาของกองทัพจีนในมหาสมุทรอินเดีย ทั้งการก่อสร้างท่าเรือและฐานทัพเรือในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในปากีสถานและจิบูตี ดังนั้น ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่ากองทัพเรืออินเดียมีความพยายามในการจัดหาเรือดำน้ำและเรือรบประเภทต่าง ๆ เข้ามาประจำการเพิ่มเติมมากขึ้นกว่า 40 ลำ รวมทั้งการจัดซื้อเครื่องบินรบรุ่นใหม่ ๆ นำเข้ามาทดแทนเครื่องบินรบรุ่นเก่าที่กำลังจะปลดประจำการไป

ออสเตรเลีย : จากข้อกังวลเกี่ยวกับการถล่มพื้นที่เกาะในทะเลจีนใต้ของจีนเพื่อสร้างฐานทัพ ส่งผลทำให้ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ออสเตรเลียมีการเพิ่มงบประมาณทางการทหารมากกว่า 7.51 แสนล้านบาท เพื่อจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ ๆ เข้ามาประจำการ เช่น เรือฟริเกต รถหุ้มเกราะลำเลียงพล เรือดำน้ำ และเครื่องบินขับไล่โจมตี โดยในสมุดปกขาวได้

ระบุถึงการปฏิรูปกองทัพเรือ การพัฒนาอุตสาหกรรมการต่อเรือ และการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันประเทศให้มีขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้น อีกทั้ง ยังมีแผนในการจัดหาเรือฟริเกต จำนวน 9 ลำ เรือลาดตระเวนจำนวน 12 ลำ และเรือดำน้ำที่มีประสิทธิภาพสูง จำนวน 12 ลำ เข้ามาประจำการ เพื่อการปกป้องอธิปไตยทางทะเลของตน

ญี่ปุ่น : เพื่อป้องกันการรุกรานอาณาเขตทางทะเลในพื้นที่เกาะต่าง ๆ ของจีนนั้น ญี่ปุ่นได้มีการจัดสรรงบประมาณทางการทหารเพื่อนำมาใช้ในการสร้างเรือดำน้ำ การพัฒนาโซนาร์ และเรือพิฆาตชั้นสูงที่สามารถต่อต้านขีปนาวุธต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังได้มีการจัดซื้อเครื่องบินรบ F-35 จำนวน 42 ลำ จากบริษัท ล็อกฮีด มาร์ติน (Lockheed Martin) รวมไปถึงการพัฒนาเครื่องบินล่องหน (F-3) ของตนเอง เพื่อนำมาทดแทนเครื่องบินรุ่นเก่า (F-2) ที่กำลังจะปลดประจำการไป

เกาหลีใต้ : มีการตั้งเป้าที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถในการปฏิบัติการในน่านน้ำลึก (มหาสมุทร) โดยการจัดหาเรือฟริเกตรุ่นใหม่เข้ามาประจำการ จำนวน 20 ลำ (ตามแผนปฏิรูปการป้องกันประเทศฯ ปี 2563) รวมถึงมีการสร้างเรือขนาดใหญ่ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงสำหรับหน่วยปฏิบัติการทางทะเล เพื่อรักษาความมั่นคงชายฝั่งและป้องกันการบุกรุกของกองทัพเรือเกาหลีเหนือและเรือประมงต่างชาติ นอกจากนี้ ยังมีการจัดหายุทธโศปกรณ์สมัยใหม่อีกหลายรายการ เช่น เฮลิคอปเตอร์บินใหญ่พิสัยไกล เครื่องยิงจรวดหลายลำกล้อง และอากาศยานไร้คนขับ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการลาดตระเวนทางทะเล

ไต้หวัน : มีการจัดสรรงบประมาณมากกว่า 3.67 พันล้านบาท เพื่อจัดหาเรือดำน้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งจากเดิมที่มีเรือดำน้ำ จำนวน 4 ลำ ต่อมาในปี 2566 ไต้หวันได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ในการขายยุทธโศปกรณ์ให้

ซึ่งมีมูลค่ามากกว่า 6.7 หมื่นล้านบาท ประกอบไปด้วย เรือฟริเกต ติดตั้งขีปนาวุธนำวิถี ขีปนาวุธโทว์ ขีปนาวุธสติงเกอร์ และยานยนต์โจมตี สะเทินน้ำสะเทินบก โดยได้หวั่นมองว่ายุทธโศภรณ์เหล่านี้จะช่วยให้ ได้หวั่นสามารถป้องกันตนเองจากภัยคุกคามต่าง ๆ ได้

อินโดนีเซีย : ตั้งเป้าที่จะพัฒนากองทัพเรือให้มีความทันสมัย โดยผู้นำอินโดนีเซียได้มีการจัดทำแผนและนโยบายเกี่ยวกับกองกำลังขั้นต่ำ โดยมีเป้าหมายที่จะปรับปรุงกองทัพภายในปี 2567 และจะขยายขนาดของกองทัพเรือให้มีเรือจำนวน 274 ลำ ซึ่งในจำนวนนี้จะประกอบไปด้วย เรือลาดตระเวนและเรือรักษาการชายฝั่ง จำนวน 70 ลำ เรือฟริเกตที่ ติดตั้งขีปนาวุธ จำนวน 2 ลำ เรือดำน้ำโจมตี จำนวน 3 ลำ และเรือคอร์เวต ประเภทต่าง ๆ อีกจำนวนหนึ่งเข้ามาประจำการ

ฟิลิปปินส์ : มีโครงการศูนย์เฝ้าระวังชายฝั่งแห่งชาติ ซึ่งมีความ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบตรวจการณ์การสัญจรของเรือในมหาสมุทร และทะเลจีนใต้ โดยฟิลิปปินส์ได้มีการสร้างเครือข่ายสถานีตรวจการณ์ ที่ประกอบไปด้วย เรดาร์ตรวจการณ์ทางทะเลและเครือข่ายวิทยุ ซึ่ง จะช่วยให้สามารถมองเห็นภาพกิจกรรมทั้งหมดในมหาสมุทรตอนใต้ ของฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังได้รับความช่วยเหลือ ทั้งจาก ออสเตรเลีย อิสราเอล ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสหรัฐฯ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดซื้อเครื่องบินขับไล่ FA-35 จำนวน 12 ลำ จากเกาหลี การ ได้รับบริจาคเรือตรวจการณ์นอกชายฝั่งและรถหุ้มเกราะ จำนวน 114 คัน จากสหรัฐฯ และการเช่าซื้อเครื่องบินตรวจการณ์จากญี่ปุ่นเพื่อนำมาใช้ ลาดตระเวนในพื้นที่ทะเลจีนใต้ เป็นต้น

เวียดนาม : ที่ผ่านมามีการยกระดับกองทัพเรือให้มีความแข็งแกร่ง เพิ่มมากขึ้น โดยมีการจัดซื้อเรือดำน้ำ จำนวน 6 ลำ จากรัสเซีย มีการจัดซื้อ เครื่องบินขับไล่ เครื่องบินลาดตระเวนทางทะเล และโดรนตรวจการณ์ จากยุโรปและสหรัฐฯ มีการเพิ่มขีดความสามารถของระบบการป้องกัน ชายฝั่งด้วยการจัดซื้อปืนใหญ่ต่อต้านเรือผิวน้ำ และระบบขีปนาวุธ เคลื่อนที่ที่สามารถยิงจากเรือ เครื่องบิน และเรือดำน้ำได้ ซึ่งจะช่วยให้ การปฏิบัติการทางทะเลของกองทัพเรือเวียดนามในระยะ 200-300 ไมล์ทะเล มีขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้น

วิเคราะห์แนวทางการพัฒนารอบความร่วมมืออาเซียน

จากสถานการณ์ความตึงเครียดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในอินโด-แปซิฟิก ทั้งการทดสอบนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ และการสร้างฐานทัพของ จีนในทะเลจีนใต้นั้น กลายเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้รัฐชายฝั่งต่าง ๆ มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์และกรอบความร่วมมือทางด้านการทหาร ที่มีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสหรัฐฯ ซึ่งมีความพยายาม ในการเสริมสร้างกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลและ ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับรัฐชายฝั่งที่ตั้งอยู่รายล้อมอินโด-

แปซิฟิก เพื่อยับยั้งการขยายอิทธิพลของจีน และเพื่อรักษาดุลอำนาจ ในอินโด-แปซิฟิก ในขณะที่รัฐชายฝั่งก็มีความพยายามที่จะเสริมสร้าง กรอบความร่วมมือในการรักษาความมั่นคงทางทะเลในลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือ

ฟิลิปปินส์ ได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาขีดความสามารถ ของกองทัพเรือจากออสเตรเลีย อิสราเอล ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสหรัฐฯ

ญี่ปุ่น มีการเพิ่มการประสานงานทางด้านการทหารทั้งกับฟิลิปปินส์ และเวียดนาม และยังมีการเพิ่มระดับการรักษาความมั่นคงทางทะเล กับอินเดียและออสเตรเลียอีกด้วย

อินเดีย และสหรัฐฯ มีความร่วมมือในการพัฒนาเรือบรรทุกเครื่องบิน และขีปนาวุธเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงทางทะเล

ออสเตรเลีย มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางด้านการทหารกับ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาศักยภาพในการรักษา เสถียรภาพและความมั่นคงทางทะเลในอินโด-แปซิฟิก ของรัฐชายฝั่งนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนากรอบความร่วมมือทางด้านการทหาร และ การพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพเรือให้มีความทันสมัย เพื่อรับมือ กับภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีการจัดซื้อยุทธโศภรณ์ที่ทันสมัยเข้ามาประจำการ เช่น เรือฟริเกต เรือดำน้ำ เรือบรรทุกเครื่องบิน ขีปนาวุธชายฝั่ง ฯลฯ

บทส่งท้าย

สำหรับประเทศไทยนั้น ถือว่าเป็นรัฐชายฝั่งและมีภูมิรัฐศาสตร์ ตั้งอยู่ในอินโด-แปซิฟิก เช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยก็มีความพยายามที่จะเสริมสร้าง ขีดความสามารถในการดูแลรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลใน ลักษณะต่าง ๆ เช่นเดียวกัน ทั้งการจัดซื้อเรือฟริเกต การสร้างเรือตรวจการณ์ การจัดซื้อรถหุ้มเกราะสะเทินน้ำสะเทินบก และการพัฒนาโดรนตรวจการณ์ ทางทะเลของตนเอง เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปกป้องเสรีภาพ ในการเดินเรือในทะเลอ่าวไทยและทะเลอันดามัน และเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลที่อาจเกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ (การค้ามนุษย์ การทำประมงผิดกฎหมาย การลักลอบขนสินค้าหนีภาษี การทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล การค้ายาเสพติด ฯลฯ) ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

★อ้างอิง

- <http://marinertai.net/forum/index.php?topic=4147.0>
- <https://today.line.me/th/v2/article/EXMMovR?imageSlideIndex=0>
- https://ipdefenseforum.com/iAPDF_V41N4_THAi.pdf
- <https://www.thairath.co.th/tags/ซ้อมรบ>